

ISSN 0348-5420

Ansvarig utgivare Hadrian Prett.
Redaktör Peter Ahlbom Bultvägen 5,
126 38 Hägersten. 0725-12 68 60.
peter.ahlbom@gmail.com

Spelmannen utkommer med fyra nummer årligen och utsändes till medlemmarna i SSR:s medlemsförbund. Prenumerera genom att sätta in 170:- (320:- för bosatta utomlands inkl bankavgift) på SSRs bankgiro 5353-2842, märkt "Spelmannen". Annonser bokas hos redaktören, pris: 1/1 sida 7000/5200 kr, 1/2 sida 3600/2700 kr, 1/3 sida 2500/1800 kr, 1/4 sida 1350/1850, 1/6 sida 1300/1000 kr (färg/svartvitt), miniannons 850. Radannons: 50 kr/rad (max 5 r). Banners på hemsidan: ta kontakt med SSR-kansliet för prisuppgift och bokning.

Sveriges Spelmans Riksförbund

Ordförande Hadrian Pett,
hadrian.prett@spelmansforbund.se.

SSR:s kansli Patrik Andersson Tidman,
verksamhetsledare, patrik@spelmansforbund.se. www.spelmansforbund.se.
Sveriges Spelmans Riksförbund, Box 34,
64206 Malmköping.
Förbundets bankgiro: 5353-2842.

Adressändring görs till resp medlemsförbund och ej till kansliet/Spelmannen.

Nästa nummer

Spelmannen kommer ut 1/3, 1/6, 1/10 och 15/12 eller närmast föregående vardag. Manusstopp en månad innan utgivning.

Omslagsbilden:

Är detta den fiol som den unge spelmannen Johan Stenström i Västerbotten spelade på när han slogs ihjäl på ett bröllop i slutet av 1800-talet? Foto: Johan Gunseus.

Gå gratis på Bingsjö!

SSR och Bingsjöstämman bjuder även i år medlemmar i SSR:s landskapsförbund på entrén till Bingsjö!

Nu är dock den gamla Bingsjöbiljetten tillbaka i tidningen (näst sista sidan). Vill du ha fri entré på stämman så ska du alltså klippa ut biljetten och ta med den till stämman där du byter den mot ett festivalband. OBS – du måste klippa ut biljetten så att tidningens adressetikett på baksidan syns! Detta är beviset på ditt medlemskap. Utan adress, ingen fribiljett. Har du inte biljetten med dig så kommer du heller inte in utan att betala.

Foto: Jonas Hjalmarsson

Värna det idéburna och ideella

Vi går mot ännu en härlig spelmanssommars. Även om det nu mer är full aktivitet året om så är kanske juni och juli de för oss mest intensiva månaderna. En enorm mängd människor som till vardags har ett yrke och nu går in i en helt annan roll som t ex arrangör, musiker, serveringspersonal eller parkeringsvakt inom det ideella föreningslivet.

Inom spelmansmusiken och folkmusiken kanske det är mer viktigt än i många genrer att förstå att ord som ideell, amatör, proffs, hobby osv har många varianter av innebörd. Självklart har orden sin betydelse men det är mer tolkning och sammanhang som jag tänker på.

Det finns ideella proffs, avlönade amatörer oavlönade proffs osv och de ständiga knäckfrågorna är. Vem skall få betalt och inte? Vem skall betala inträde och inte? Här är uppgörelse och dialog på alla plan viktiga. Allt från styrelse, volontärer och köpta tjänster. Det är idag ofta alldeles för ogenomtänkt om vad som får kosta och inte.

Det viktigaste bör ändå vara den egna inställningen till det man gör. Att till exempel likställa amatör med ideell per automatik blir som oftast helt galet. Även om spelmannen i hemma i Östbjörka hade målaryrket som levebröd så var de i min mening professionella i sitt hantverk som musiker. Samma förhållning har jag till utbildning. Skulle jag varit en bättre och mer äkta spelman om jag gått hem till Ole Hjort istället för att gå för honom på musikhögskolan? Troligen ingen större skillnad. Däremot har skolan gett mig en större kunskap och bredd både som musiker och yrkesutövare som gjort det lättare att navigera i t ex det jag skriver om i den här ledaren. Många av gårdagens spelmän hade säkert valt att gå folk- och högskolor om de haft möjligheten.

Spelmansförbunden är ideella organisationer, men det betyder inte att ingen ska få betalt och att alla är amatörer. Det handlar mer om värdegrund och egen inställning till det gemensamma och att pengar som eventuellt genereras främst skall gå tillbaka till allmännyttan. Det är här som det bör ligga mer fokus på det idéburna och på allmännyttan än på att ideell hamnar i en rävsax och får stå för något som har sämre kvalitet än det icke ideella.

Många gånger använder jag ordet deltagarkultur istället för ideell verksamhet när det gäller t ex spelmansstämmor. Det beskriver inte alls samma sak men lyfter ändå bort invanda hierarkier som kan uppfattas som viktad kvalitet snarare än att vi alla deltar och är viktiga för att en stämma ska bli sådär bra och inkluderande som vi vill ha den.

Vi kan inte skuldbelägga eller säga åt varandra hur engagerade vi måste vara och på så vis få mer av det ideella. En lösning kan kanske vara att undvika att plocka ner det ideella till en enskild individ, och istället se organisationen och helheten. Eldsjälar kan premieras på andra sätt än att vara bäst på att lägga ner massor av tid utan att få betalt. Det finns också en fara i det ideella som kan skapa segregering om det genomförs för bokstavligt. Det är t ex väldigt lätt att hamna i en situation där bara de med stadig privatekonomi har råd att medverka gratis eller som det ofta indirekt blir, att ha råd att arbeta gratis.

Att delta, inkludera och se varandra som viktiga, till och med oundgängliga, oavsett kön, härkomst, socioekonomisk status eller tradition, är något vi alltid bör sträva efter. Vi måste värna om och förvalta det sköra och livsviktiga, det idéburna ideella föreningslivet.

Hadrian Prett, ordf i SSR